

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțion

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Nr. 5499/1900.

Circular

către oficiile parohiale, la cari aparțin stipendiștilor
fundațiunii „Teodor Papp.“

Ca stipendiștii fundațiunii Teodor Papp să fie
deplin orientați asupra datorințelor ce au ca atari,
Consistorul dispune a li se comunica cu reversal
dispozițiunile literelor fundaționale, cari privesc acele
datorințe.

Pe temeiul acestui conclud poftim oficiile parohiale
la cari aparțin stipendiștilor fundațiunii Teodor
Papp să comunice stipendiștilor, pe lângă reversal de
primire — următoarele dispozițiuni ale literelor fundaționale:

1. Conform §. 14. a lit. fond. stipendiile se
solvase dela Casa Consistorului din Arad, în două
rate anticipative, adevă în cursul lunilor Septembrie și
Februarie din fie-care an, pe *chitanța stipendistului
timbrată și vidimată de autoritatea concernentă
școlară.*

2. Conform § 15, menținerea stipendiului se
face pendentă dela aceea, că stipendiștii la finea
fie-cărui an școlar va dovedi la Consistor, că în acel
an a frecventat cursul cu diligență, că a avut purtare
morală-religioasă bună, că a făcut progres îmbucurător
în studiu, și că starea materială nu i s'a ame-
liorat.

3. Conform §. 16, după absolvarea studiilor
fie-cărui stipendist, la cererea sa, i se vor conferi și
taxele pentru rigoroase pe rând, precum și pentru
obținerea diplomei și a promoțiunii la doctorat, dacă
aceste le împlinește în decurs de trei ani; acestea însă
se vor solvi ulterior.

4. Conform §. 17, dacă stipendistul în decursul
studiului la institute mai înalte e silit să facă anul
de voluntar la miliție, la cererea sa i se va conferi
stipendiul pe jumătate, cum l'a avut în anul trecut.

5. Conform §. 18, stipendistul din ori-care cate-
gorie perde stipendiul în casurile:

- a) dacă e risipitor;
- b) dacă nu a făcut în studiu progresul cerut,
ci a căpătat calcul de nesuficient, va fi avisat la re-
pețirea cursului, fără a se putea justifica, cu boală
mai îndelungată sau cu alt cas neprevăzut, prin care
a fost împedat în studiu;
- c) dacă a întrerupt cursul de studiu;
- d) dacă s'a făcut vinovat de atare faptă ne-
viincioasă penală și a fost pedepsit de autoritățile
competente, în fine
- e) dacă în genere cu purtarea sa între școlari
și la respectivele institute de învățământ ori în viața
socială ar ofensa numele fondatorului.

Consistorul își ține de a sa datorie, ca din
pietate către intențiunea generosului fondator și din
îngrijire părintească față de stipendiștii, să suprave-
gheze ca aceștia să serviască de model ca studenți
și să devină bărbați distincți în viața publică, ca
întru virtuțile lor să se binecuvinte memoria marelui
fondator.

Arad, din ședința consistorială dela 23 Noembrie
(6 Decembrie) 1900

Iosif Goldis, m. p.
Episcop.

Sfânta cruce.

Intre neumăratele minuni săvârșite în sinul
celei mai frumoase religii existente — Creștinis-
mul — este și marea minune a sfintei Cruci, resu-
mată în cuvintele „in hoc signo vinces“ — prin
aceasta vei învinge)

Scriitorul, sau mai bine zis secretarul lui Con-
stantin-cel-Mare, Eusebiu, povestește că acest Impă-
rat avut-a în vremea lui un mare războiu cu rivalul
său la domnie, Maxențiu. Marele Impărat Constantin
printr'o întâmplare miraculoasă ieși victorios, ear Ma-
xențiu desnădăjduit se aruncă în valurile Tibrului,
unde se și înecă.

Să-l urmărim mai departe pe Eusebiu, și să vedem cum ne povestește el acea „întimplare miraculoasă“.

Impăratul pornește cu oastea în contra lui Maxențiu și-și așează tabăra în împrejurimile Romei, aproape de armata inamică, care era cu mult mai numeroasă de cât a lui Constantin.

Înțelegând el, că pentru a învinge pe Maxențiu are trebuință nu numai de trupe mai numeroase, dar și de ajutorul divin, se gândi în sine, la ce zău să-i ceară ajutor?

Amintindu-și că toți Impărații anteriori, cari adorasera mai mulți zei, — muriseră nenorociți, pe când tatăl său Constantin Clor, care nu se închinase de cât la un singur zeu, fusese fericit, se hotărî și el că trebuie să adore, ca și tatăl său, un singur Dumnezeu.

Incepu deci a se ruga necontenit Dumnezeului Creștin, să să-l ocrotească în întreprinderea sa războinică.

Intr'o zi, pe la amezii, pe când el își ridicase ochii în sus, ca să se roage, zări pe cer o cruce luminoasă, scrisă cu litere de foc: „in hoc vinces“. Soldații ca și Impăratul, văzând această minune, remaseră cu toții înmărmuriți.

În noaptea următoare, Iisus Christos i-se arată în somn Impăratului Constantin, ținând în mâni același semn luminos — sfânta Cruce — de astă dată cu adaosul scris tot cu litere de foc: „Constantine, in hoc vinces“.

Poruncitu-i-a, apoi, Impăratul luminilor, lui Constantin, ca să facă un steag de forma „crucii“ și să-l poarte în fruntea legiunilor sale, ca un scut de apărare în contra dușmanului, care în curând era să fie nimicit.

Dimineața, Impăratul Constantin ordonă — după zisa Domnului — să se facă un steag — Labarum — de purpură, țesut în formă de cruce cu pietre scumpe, împodobindu-l de giur impregiur cu o coroană de aur, în mijlocul căreia se aflau în litere de aur inițialele numelui Mântuitorului XP. Alese în urmă, o gardă de peste 50 soldați dintre cei mai viteji și le incredință să păstreze și să apere cu sfințenie acest steag.

Constantin asigurat de protecția divină eși învingător asupra lui Maxențiu și intră cu mare triumf în bătrina Romă. Senatul Roman, în semn de onoare și de multă mulțămire — pentru că acest împărat a restabilit pacea în Imperiu, îi ridică un arc de triumf, pe care stetea scris:

„*Liberatori Urbis Fundatori Quietis*“.

Victoria aceasta atât de strălucită, reputată de Constantin prin puterea sfintei cruci, îl făcu pe el, până atunci păgân, să se boteze în noua religie a lui Christ cu întreaga armată a lui. Impreună cu Licinius, cumnatul său, publică la Milan un edict împărătesc, prin care religiea lui Crist se proclamă

ca religiea domnitoare în întreg Imperiul Roman, dând prin aceasta o lovitură de moarte gârbovului păgânism.

Ambii acești Cesari acordară creștinilor deplină libertate, de-și oficiau cultul Divin la suprafața pământului, ear nu în subterane, ascunși de urgia păgânilor, ca în timpul persecuțiilor. Sub acest binefacător Impărat biserică Creștina — ca o corabie ce mult timp fusese sbătută de valurile și furtunile sinistre ale mării — se vede de odată la un liman sigur, unde nu adie de cât un zăfir de primă-vară, dulce, răcoritor, plin de viață și speranță, sigură de acum înainte, într'un strălucit viitor!

Sub a lui pavază bisericile se ridicară din ruine și chiar el contribuă la mărirea și înfrumusețarea lor. Pe spesele sale zidi mai multe sfinte lăcașuri în noua cetate Bizanțiu — Constantinopolea de azi. Despre cel dintăiu lăcaș, închinat sfinților Apostoli: Petru și Pavel, ne istorisește Eusebiu următoarele: „Impăratul a ridicat această biserică la mare înălțime, a făcut-o strălucitoare, împodobind-o cu felurite pietre scumpe, mosaicuri și marmură. Bolta a îmbrăcat-o cu pietre scumpe și aur; acoperământul l'a făcut dintr'un metal care, asemea aurului celui mai curat, strălucia într'atâta că îți orbia vederea.

A doua biserică începută tot d'acest Impărat și terminată de fiul său Constantin, fu „Sfânta Sofia“ ridicată tot în Constantinopol, lungă de 77 metrii și lată de 76 m.

Acest măreț edificiu, ars și devastat de furia poporului răsculat întru sprijinirea Sf. Ioan Crisostom fu reedificat și mult înfrumusețat de Impăratul Justinian.

Tot ce avusese Orientul mai scump împodobia acest Dumnezeesc lăcaș.

Sf. Pristol, care era o masă mare numai din aur și argint, era îmbicsit de pietre scumpe, diamante și smaralduri.

Pe bolta d'asupra marelui altar, lucrat d'aseme-nea în pietre scumpe, se afla un mosaic reprezentând pe Crist, stând pe un tron măreț, bine-cuvântând cu dreapta, ear în stânga ținând evanghelia scrisă cu cuvintele: pax vobiscum, ego sum lumen mundi!

La dreapta și la stânga Mântuitorului două medalioane mari încadrau capetele Sf. Fecioare și ale Arhangeulului Michail, ear la picioarele Dumnezeescului Fiș, sta ngenunchiat un Impărat, bogat îmbrăcat, care se credea a fi însuși Justinian.

D'asupra altarului, în formă de Ciborium — se înalță Catapeteasma, pe care se afla o mare cruce cu totul și cu totul din aur făcută și susținută de patru coloane de argint aurit.

— Cine n'ar rămânea uimit — zicea un poet de p'acele vremuri — la priveliștea atât de strălucitoare a sfântului Pristol? Cine ar putea să înțeleagă părțilele din care e alcătuit, când scânteiează în fel de fel de culori, reflectând când strălucirea aurului și a argintului, când a safirelor și a diamantelor, cu

un cuvânt reflectând culorile pietrelor fine, a mărgăritarelor și a metalelor prețioase de tot felul, din care sfânta masă e alcătuită?

Noaptea, la marile sărbători Creștine, acest măreț templu stălucea de o nemărginită lumină, căci după mărturiile scriitorilor Bizantini, în special ale lui Eusebiu, această biserică — minunea minunilor — era luminată de 6000 candelari mari de aur.

Frumusețea acestui splendid locaș, arhitectura-i atât de maiestooasă și podoabele atât de bogate au pus în uimire toată suflarea creștină, în cât chiar Justinian, încântat de neîntrecuta frumusețe și strălucire a acestui măreț edificiu, ar fi exclamat: „Mărire ție Dumnezeu că mai învrednicit să duc până la capăt o așa de mare lucrare. O Solomoane, te-am învins!”

Dar nu mai puțin mare era bucuria printre toți Creștinii din nemărginitul Imperiul Roman; ziua mântuirii, cea mult așteptată zi senină, ziua triumfului acum sosise!

Nu auzeai în tot Imperiul de cât imne de mulțumire și de dragoste către Impăratul Constantin. „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bună-voare!”

Mai târziu marelui Impărat i se ridică în Roma o statuie reprezentându-l cu crucea în mână, cu aceste cuvinte scrise pe pedestal:

„Prin acest semn sfânt de mântuire, semn al victoriei, eu am scăpat orașul Roma de jugul unei domnii tiranice și am adus senatului și poporului Roman libertatea, onoarea și speldoarea!”

Ceva mai mult. În Roma — strălucita cetate a panteismului — unde se întelniseră și-și dăduse mâna toate religiunile din orient — pe vârful neclintitului Capitoliu — se așază crucea, salutată cu mare bucurie de toată lumea Imperiului Roman, că ea e apărătorul neînvins al Imperiului Divin — victoria Dumnezeului crucificat — triumful Creștinismului asupra îmbătrânitei idolatrii!

Cu bucurie te salutăm și noi azi, neprețuitule talisman semn invincibil al Dumnezeului-Fiu, care stropitu-te-a cu al său sânge și atâția ani cu sângele a milioane de creștini, mântuită ai fost!

Veacuri de veacuri, precum ai fost, vei fi și de acum înainte, cât va fi lumea, mângâietoarea, alinătoare și sprijinitoarea celor năpăstuiți, cari pentru tine cu drag au murit, și s'au închinat cu respect, și se închină și mereu și se vor închina!

Cu inima înfrântă și smerită noi ție ne închinăm și învierea celui ce s'a restignit pe tine, cu bucurie o laudăm și o prea mărim!

Hristea N. Tapu.

Cercetări istorice-critice.

— Dr. Ardelean și Unația din Șeghisce. —

(Continuare și fine.)

A doua aserțiune, ori mai bine zis deducțiunea pomnului Ardelean, sună așa: „că archidiaconul din Șe-

ghisce față de preoții supuși lui avea un drept asemenea celui al vicarilor foranei, va să zică de jude bisericesc, căci dela judecata lui apelarea se putea face numai la episcopul latin, ce nu s'ar fi întâmplat, dacă ei ar fi fost supuși jurisdicțiunii unui alt episcop grec”.

În comuna Șeghisce au fost înainte de anul 1870 în totdeauna câte doi și patru preoți. Familia noastră în totdeauna a avut din staul său doi și de multe ori pe toți preoții. La finea veacului trecut adică al XVIII-lea moșul tatălui meu, preotul Vasilie, servia la altarul Domnului, dintre preoții familiei noastre. Tatăl acestuia, preotul Sofronie, a răposat încă pe la anul 1775 în etate de 80 de ani. Unul dintre fii lui Vasilie, anume Mihail, hirotonit la anul 1821 s'a distins atât în împlinirea ca scumpătate a datorințelor sale de preot, cât și în cultură, potrivită timpului de atunci, acesta a avut și o mică bibliotecă, care însă cu timpul s'a risipit, rămânând numai câte-va opuri din ea între cari se află și o pastorală veche, azi proprietatea mea. Tradițiunea spune ear bătrânii întăresc cumcă comuna Șeghisce în timpurile mai din nainte a fost de tot avută și una dintre cele mai vrednice comune. Tatăl meu răposat înainte de asta cu 20 de ani și mort în etate de 60 de ani mi spunea de multe-ori, cumcă tatăl lui, preotul Mihail, i-a spus-o de mai multe-ori, că în comuna noastră Șeghisce a șezut în timpurile mai de de mult protopopul cercual.

Să cercăm acum puțin și să vedem, că oare eu vreau să contrapun numai pe protopopul meu greco-oriental archidiaconului dlui Ardelean, ori este adevărată aserțiunea mea. Înainte de noua și de curînda arondare a protopresbiteratelor de sub consistorul greco-oriental din Oradea-mare știm că comuna Meziad din jurul Beiușului era centru protopresbiteral. Cum a putut fi această comună centru protopopesc chiar așa a putut fi și comuna Șeghisce. Să mai luăm încă un exemplu. În comuna Ghighișeni trăia în nainte de aceasta cu vr'o 30—40 ani preotul Mihail Papp, el a fost un timp administrator protopopesc, deci agendele ce să țineau de el le termina însuși chiar așa cum ar fi fost ales protopresbiter. Dar azi protopresbiterii de sub consistorul greco-oriental locuiesc toți în centre? Nici decăt. În comuna Șeghisce dar încă a putut să fie ori cazul prim, ori al doilea. La toată întâmplarea însă moșul meu nu a smintit când a lăsat, deși nu în seris dar cel puțin cu grai viu posterității, cumcă în comuna noastră a fost când-va sediul protopresbiteral. Și dacă protopresbiteratul ori mai bine zis comuna ar fi fost unită, de bună seamă el ar fi știut-o aceasta, ca unul ce a trăit și s'a hirotonit înainte de aproape cu un veac, ar fi auzit-o dela antecesorii săi și prin grai viu s'ar fi predat spre conservare următorilor. Nicăiri însă nici pomenire de așa ceva. De Turci și grozăveniile aceloră știu povesti chiar și copii cei mici; de aceea înăcă comuna noastră Șeghisce ar fi fost cândva unită nu știu nici chiar bătrânii nimic. După aceste premise vom putea înțelege ușor concluziunea că de ce se pomeuește în arhivul episcopiei Catolice de archidiaconat în Șeghisce și de ce preoții — protopopi — din aceea comună, cu preterarea celorlalți, au corespondat ei, iar nu alții din alte comune cu episcopatul latin, — ca domnul de pământ al acestui ținut. Iar cumcă preotul din Șeghisce ca protopop a trebuit să ceară totdeauna și în toate timpurile ușurarea dijmii aruncate de multe-ori poate în măsură mai mare pe preoții supuși lui, aceasta era lucru natural, precum tot atât de natural era ca și ceilalți servitori ai bisericii să fie scutiți și ușorați de sarcinile iobăgiei dacă nu de tot cel puțin în parte. Și în adevăr au și fost ușorați uneori și provezuți de multe-ori și cu scrisori, ca să nu zic diploame, spre acest scop. Precum se vede și preoțimea din Șeghisce a fost scutită încă din timpurile din vechime de unele sarcini și provăzută

cu diplome, scrisori spre scopul acela, dar precum se vede tot din citatul document al dlui Ardelean oficialii episcopului latin ca domnul de pământ nu prea voiau să știe de acele drepturi, dovadă dese cereri ale preoților români din Șeghisce amintiți de dl Ardelean. Dacă însă — precum zice dsa — preoții amintiți ar fi fost supuși episcopului latin, de bună seamă înaintea oficialilor aceuia s'ar fi bucurat de altă stimă și de mai mare respect. Acea întâmplare însă, că preoții desamintiți erau necesități acuși acuși a se provoca la scutirea ce li s'a făcut, ne îndreptățește a crede, că ei erau silți a o face aceasta din pricină că greco-orientali fiind, erau de apurarea necotiți, nebăgați în seamă. Iar cumcă și greco-orientalilor aflători în serviciul bisericeii, ca feților canturilor încă li se acordau unele favoruri, e de ajuns să dovedesc cu următorul cas: Răposatul făt al bisericeii greco-orientale din Hârséști-Filie la Șeghisce Bogdan Georgiu mort înainte de aceasta cu 10 ani în etate de 85 ani, mi-a comunicat și și dovedit că el în vremea iobăgiei prin întervenirea preotului Mihail a căpătat dreptul ca făt bisericesc să nu solvească vamă nicăiri. Firește spre acest scop a fost provăzută cu certificat care totdeauna trebuia să-l aibă la mână, și pe care însu-mi l'am văzut.

După aceste să revenim la obiect. Cumcă archidiaconul din Șeghisce cum îl numește dl Ardelean, avea față de preoții supuși lui dreptul de judecător, aceasta o conced. Ori azi protopopii noștri n'au drept de judecători asupra preoților? singura deosebire e numai că în urmarea constituțiunei noastre bisericești nu chiar protopopul singur ci împreună cu șase preoți aduc judecata; §-ul 33 din Statutul organic al bisericeii greco-orientale p. 1 spune apriat că protopresbiterul cu cei 6 preoți — adecă scaunul protopresbiteral — are dreptul a complana și eventual-minte a decide diferențele escate între preoți, controversese comunelor parohiale etc, iar p. 4 din acel paragraf zice că protopresbiterul cu cei șase preoți (adecă scaunul protopresbiteral) au dreptul „a priveghia asupra partării fețelor bisericești“. Ear aceea ce azi îi stă scaunului protopresbiteral în drept, înainte de statutul organic adecă numai înainte cu 30 de ani îi competea numai singur protopresbiterului. Lucru firesc deci că și preotul român din Șeghisce Dan — ca protopresbiter — avea dreptul să țină incușițiune cu preoții supuși lui.

Îi mai rămâne acum dlui Ardelean razimul în aceea, că judecata adusă de preotul Dan apela se putea numai la episcopul latin. Preotul Dan s'a căit la episcopul latin ca la domnul de pământ și comitele suprem din comitatul Biharea, că preoții supuși lui sunt încărcăți cu dări din partea oficialilor lui. Ei așa să vede că s'a provocat la un drept, ce l'au avut și antecesorii săi, căci în cas contrar episcopul nu ar zice că cercetând a aflat că preoții din Șeghisce sunt scutiți de dări și alte pedepse bănești. Episcopul aflându-i în regulă ruga,ea, după dreptul ce-l avea Dan și ceilalți preoți din Șeghisce, garantat mai nainte, emanează ordinul cătră sub alternii săi, ca să cruțe pe preoții desamintiți de dări, dar în schimb cere ca judecată ei să nu poată aduce fără controla sa și această simplaminte numai a se știe, că el e domnul nețăr-murit peste oamenii supuși sub nobilul seu sceptru, fie aceia preoți ori mireni, și pentru că a fost tot-deauna în firea catolicilor de a disprețui pe ortodocși și a lucra într'acolo, ca ortodoxismul să piară cât mai iute de pe fața pământului. Întru cât preotul Dan a satisfăcut poștei Măriei Sale, aceasta nu ni-o poate dovedi nici dl Ardelean. Urmează deci că și în punctul acesta vedem numai o încercare slabă, asemenea cu o schintee, a numitului domn profesor, de a trece comuna Șeghisce în șirul comunelor unite.

Impregiurarea că oficiul de archidiacon rural în bise-

rica orientală nu există precum și aceea că episcopul numește pe Dan archidiaconul „preoților noștri românești“ încă o folosește domnul Ardelean ca un razim al aserțiunilor sale. Pentru onoratal cetitor e destul să citească începutul citatului dlui Ardelean, care sună astfel: „Salute fiecărui etc. etc. S'a căit noană discretul Dan preot român din Șeghisce, archidiacon al preoților noștri români din giurul Beiușului“ etc. etc. și se va convinge că aci nu e vorba de ordin ori dispozițiune bisericească, ci e vorbă de ordinul Dlui de pământ; episcopul nu vorbește aci de pe scaunul episcopesc ci vorbește, ca nobil și disputorul peste întreg ținutul unde domnia el. La aceasta ne îndreptățește și impregiurarea, că și Români fi erau iobagi supuși lui, deci putea cu dreptul să zică că Dan e archidiacon al preoților noștri românești. Afară de aceea, cum de chiar acest episcop al cărui nume nu-i pomenește nici domnul Ardelean ci numai citează ordinul, vine și provoacă pe subalternii săi să nu-i îngreune cu gloabe și să nu-i necăjească pe preoți căci dacă ei erau supuși lui adevărați trebuiau să fie scutiți de astfel de neajunsuri? Să vede însă că preoții din giurul Beiușului plăteau dijme făceau robotă — cum zic țăraniii noștri — chiar ca oamenii de rând, și de aceea a trebuit să se plângă preotul Dan, deci nici la un cas nu puteau fi uniți cu biserica catholică, căci preot unit cu biserica catholică n'a existat ca robotăș.

Impregiurarea că episcopul în ordinul său numește pe preotul Dan de archidiacon încă nu dovedește că numitul preot a atârnat de episcopul latin, cu atât mai vârtos căci episcopului i-a stat în liberă voie a folosi titlurile usuete în biserica sa; precum în liberă voce i-a stat să numească și pe preoții românești de preoți ai săi.

Cumcă comuna Șeghisce n'a fost nici odată supusă bisericește episcopului latin se probează și din aceea că dela anul 1554 până azi și nici chiar pe vremea când se făcea cea mai mare propagandă de unire nu se amintește de așa ceva nicăiri și nici chiar dl Ardelean nu poate aduce probe și dovezi că amintita comună ar fi stat în legături cu biserica catholică, ear dacă amintita comună aparținea bisericeii catholice încă din timpurile de care pomenește numitul domn, apoi era lucru natural, ca pe timpul uniunei să fie fost adusă ca exemplu altor comune românești ori să fie amintit de ea ceva cu atât mai ales căci, după zisa desamintitului domn aici reședea archidiaconul ținutului beiușan. Nicăiri însă nici un cuvânt. Semn că atât archidiaconul cât și comuna sa dispăruseră, chiar atunci când uniunea cu biserica catholică își făcea intrarea sa triumfală în lume.

Istorici de renume și încă unii chiar uniți cu Clain, Șincai, Petru Maior, apoi alții ca Hnrmuzachi, Laurian, Șaguna, Densușianu și alții dovedesc destul de eclatant că uniunea s'a făcut la 1700, și totuși domnul Ardelean se încearcă ane dovedi ca uniți cu biserica Romei încă dela început. Bine ar fi ca numitul domn să cetească mai cu dea-măruntul cum se plâng cei trei băbăți: Clain, Șincai și Petru Maior de foloasele uniinei. Bine ar fi ca dsa să aibă în vedere, că toți Românii greco-catholici în toamna anului curent au sêrbat jubileul de 200 de ani a uniinei cu biserica Romei, și din aceasta să-și facă concludsiunea că numai lucru neesact a scris atunci, când vorbește că noi cei din cercul beiușan și în deosebi comuna Șeghisce am fost și înainte de 1700 uniți cu biserica catholică.

Bunul cetitor cred că cetind cele înșirate de bună seamă va judecă că dl Ardelean în șirul istoricilor nu poate fi luat, căci e parțial în toate cele ce scrie, e un adevărat elev dela propaganda fide.

Moise Popoviciu,
preot.

Predică.

De administratorul parochial Adrian Boca.

„Sculându-te ia pruncul și pre muma lui și fugi în Egipt; și fi acolo până când vo zice ție, că va Irod să caute pruncul să-l piardă pre el.”
(Matei 2. 13.)

Fraților! Aceste cuvinte ale s. evanghelii de astăzi ne arată îngrijirea cea mare, ce a avut Părintele ceresc cu Fiul său. Dumnezeu-Tatăl a hotărît mai înainte de veci a trimite pe unul născut Fiul său în lume, ca să ia chip omenesc, să pătimească, să moară și să fie așa rescumpărător neamului omenesc de sub osânda păcatului. Dumnezeu-Tatăl a hotărît pe Fiul său să isprăvească mântuirea neamului omenesc și împăcarea lui cu El. Hotărând Dzeu pe Fiul său spre un lucru atât de însemnat a trebuit să și îngrijască de el ca să poată isprăvi acest lucru, să poată împlini chemarea sa. Și cuvintele s. evanghelii de astăzi „*Sculându-te ia pruncul și pre muma lui și fugi în Egipt . . .*”, eată ele ne arată acea mare îngrijire ce a avut-o Tatăl ceresc cu Fiul său! Dar' aceste cuvinte ale s. evanghelii de astăzi vă arată și voaue părinților, ce să faceți și cum să îngrijiți de copiii voștri ca și ei să-și împlinească chemarea lor pe acest pământ.

Cuvintele s. evanghelii de astăzi „sculându-te ia pruncul . . . și fugi . . .” ele sunt rostite și către voi, iubitorilor. Fiul lui Dzeu a fost chemat să mântuească omenimea de sub păcat. Tatăl său cel ceresc a îngrijit de El, ca să-și poată împlini acea chemare. Copii voștri, părinților, sunt chemați să vă poarte cu cinste numele vostru, să fie fii buni și credincioși ai bisericii și națiunii noastre. Ca să-și împlinească ei această chemare trebuie și părinții să îngrijască de dinșii, de copii lor. Și cum să fie acea îngrijire?

Eată, așa!

Dzeu a făcut pe om din două părți, adecă trup și suflet. Aceste două părți deosebite una de alta — una din pământ alta dela Dzeu — îl fac la olaltă pe om; dacă nu sunt trupul cu sufletul la olaltă nu este nici omul. Amândouă părțile în om trebuiesc deci îngrijite. Pe cât de mare grijă purtăm de trupul nostru, pe atât de mare, ba îndoit mai mare grijă trebuie să purtăm de sufletul nostru.

Dacă-i așa, atunci sunt părinții îndatoriți a purta grijă atât de trupul cât și de sufletul copiilor lor. Da! Voi părinților sunteți datori a griji atât de creșterea cea trupească, cât și cea sufletească a copiilor voștri, puteți îngriji mai întâi prin hrană sau nutreământ. Ca să fie trupul sănătos, să crească, să se întărească, trebuie hrănit la vreme și bine. Hrana de toate zilele trebuie să o dați voi, părinților, copiilor voștri, câtă vreme nu-și pot agonisi ei singuri. Sănătatea trupească atiră mai cu seamă dela hrană, și dacă-i trupul sănătos atunci este și sufletul sănă-

tos. Priviți numai la animale! Acele îngrijesc, deși n'au minte, adese ori mai bine de puii lor, de cum îngrijesc o samă de părinți de copii lor. Pășerica cea mică sboară din zorile zilei până târziu seara de adună hrană pentru puii săi. Mulți din voi părinților pot lua pildă dela animalele necuvântătoare, cum să îngrijască de hrană pentru copii. Câți copii n'au crescut, au rămas interciți, slabi la trup și apoi și la suflet numai din lipsa de hrană.

De trupul copiilor, de creșterea trupească, să îngrijască părinții mai departe prin îmbrăcăminte. Imbrăcăminte ferește trupul de întempărările și primejdiile venite din afară; așa este trupul ferit prin îmbrăcăminte de arșița soarelui, de frig, de ploaie și alte de asemenea neplăceri. Și aici vă puteți lua pildă dela cele animale; ele nu pot lucra ca omul, ca să facă îmbrăcăminte pentru puii lor. Dar' oare cuibul ce-l face păseruica cea mică, ce este alta, decât îmbrăcăminte pentru pui? Și culcușul care l face animalul cu patru picioare ce este alta decât eărăși îmbrăcăminte pentru pui? De îmbrăcăminte corespunzătoare timpului trebuie deci să îngrijiți și voi părinților pentru trupul copiilor voștri, ca ei să poată fi sănătoși.

Mai departe îngrijiți voi de trupul copiilor voștri prin aceea, că-i feriți de boale, de foc, de apă și de alte primejdii, prin care s'ar putea strica trupul, s'ar putea nimici sănătatea copiilor voștri. Și aici priviți părinților la animale. Ați văzut cum își adună cloșca puii săi sub aripi, când se apropie uliul răpitor? Ați văzut cum se repede ea asupra aceluia, ce voește să-i răpească puii? Ați văzut cum apără animalele cu patru picioare puii lor de fiara cea sălbatică și răpitoare, cum îi ferește să nu cadă în o prăpastie, în apă, în foc sau în alte primejdii?

Eată așa trebuie să faceți și voi, părinților, și voi să feriți copii voștri, să nu li se întâmple vre-o daună trupească. Mulți, cei mai mulți din șchiopii, orbii, ciungii, cari li vedem astăzi umblând ca vai de ei, chinându-se pentru susținerea vieții, sunt adese numai din pricina părinților ajunși la o stare trupească atât de ticăloasă. Sunt părinți, cari cred că-i destul dacă li-au dat copiilor vieată — după naștere îi lasă în sama Domnului. — Astfel de copii creșcuți apoi fără îngrijire trupească și sufletească, nu numai că nu-și împlinesc chemarea, dar' devin o povară și un blăstēm pentru ceilalți oameni. Cuvintele s. evanghelii de astăzi „sculându-te ia pruncul și fugi . . .” să vă fie vouă părinților totdeauna înaintea ochilor, că să scăpați copii voștri de daune trupești.

Pe cât de mare este, părinților, datorința voastră, ca să îngrijiți de trupul copiilor voștri, pe atât de mare, ba încă mult mai mare este datorința voastră de a îngriji și de sufletul lor. Aici să vă fie cuvintele înțeleptului Solomon: „*Invață pruncul calea, pe care trebuie să umble, și când va îmbetrâni nu se va mai abate dela ea*” (Pildele lui Solomon 22, 6) și pruncul lăsat în via sa ruși-

nează pre părinții săi" (pildele lui Sol. 29, 15) călăuzul, care să vă conducă în îngrijirea de creșterea sufletească a copiilor voștri. De creșterea sufletească a copiilor voștri puteți voi îngriji mai întâiu prin *rugăciune*. Nu uitați părinților a pune ca temelie în inimile fragede ale copiilor voștri rugăciunea împreună cu frica lui Dzeu, care este începutul înțelepciunii. Învățați copiii voștri de cu timpuriu rugăciunile, ca prin rugăciune să cunoască ei, că Dzeu este Tatăl nostru, care ne susține și fără de care nu suntem noi nimic aici pe pământ. Seara și dimineața și la alte privilegii binevenite nu scăpați a planta în sufletul copiilor voștri prin rugăciune cunoștința de Dzeu. Copilul trezându-se în aceasta lume, începând a pricepe ceva de lume, să știe că rugăciunea este puterea este arma sufletului în potriiva ispitelor și necazurilor lumesti. Copilul crescut în rugăciune și frica lui Dzeu își va împlini totdeauna cu bine și ușor chemarea sa aici pe pământ. Alt mijloc de a îngriji de creșterea sufletească a copiilor sunt *pildele cele bune*. Pe cât de rele și stricăcioase sunt pentru sufletele copiilor pildele cele rele pe atât de bune, de folositoare, de mântuitoare pentru suflet sunt pildele cele bune. Adese-ori un cuvânt, o faptă nepotrivită a părinților a stricat sufletul copilului mai mult decât îl pot îndrepta sute de cuvinte și de fapte bune. De aceea fiți totdeauna față de copii voștri cu luare de seamă. Nu dați scandală (sminteală) prin faptele și pildele voastre copiilor. De vedeți copiii voștri având apucături rele, îndreptați-i prin cuvânt, prin fapte, prin pilde bune. Îndreptați-i și prin muștrare și pedeapsă. Nu treceți cu ușurință preste unele fapte ba chiar și vorbe ale copiilor, dacă sunt nepotrivite și li-ar pute strica sufletul. Căutați să fiți totdeauna cu pildă bună copiilor voștri. Pilda bună este pentru sufletul copiilor ceea ce este pentru o floare soare și apă. Precum crește și înflorește floarea în soare și apă, așa crește și înflorește sufletul copilului în pildele cele bune. Părinții cu frica lui Dumnezeu, cari își iubesc biserica, nația, casa, gospodăria, lucru, aceia vor fi pildă bună pentru copiii lor. Eară cei fără frica lui Dumnezeu, cărora li este cărșma mai dragă decât biserica și liftele străine mai aproape ca neamul său, aceia vor avea și dela copiii lor tot aceea resplată, ba poate vor fi întrecuți în ticăloșie de copiii lor.

Alt mijloc prin care puteți îngriji voi de creșterea sufletească a copiilor voștri este *biserica și școala*. Și dacă vă îngrijiți voi părinților de creșterea sufletească a copiilor voștri, totuși nu sunteți în stare să împliniți toate ce se cer dela voi. Grijiile casnice, grijiile cari vin din afară asupra voastră și cu cari vă luptați neîncetat nu vă dau vreme ca să îngrijiți cu aceea sfințenie, cu aceea acurateță de sufletele copiilor voștri, precum o cere aceasta chemarea cea mare și sfântă a copiilor voștri. Școala este un loc, un mijloc potrivit, de a crește sufletele copiilor voștri.

Pe temelia zidită de voi acasă în inimile copiilor zidește preotul și învățătorul o clădire frumoasă și tare, dacă i temelia tare. Copilul crescut de acasă în frica lui Dzeu și în fapte plăcute lui Dzeu primește ușor în școală și biserică alte învățături bune și folositoare pentru suflet. Nu fiți deci, părinților, nepăsători cu acest mijloc de creștere sufletească pentru copiii voștri.

Trimiteti cu dragă inimă copiii la școală, ca să învețe ceva folositor pentru viață. Cel-ce are carte, are parte de fericirea pământească și-și poate mai ușor dobândi și fericirea cerească. Școala este pentru copii un mijloc de întărire sufletească, căci acolo pot învăța și toate adevărurile credinței creștine, precum și cum să se poarte și ce să facă ca să poată trăi cu cinste în astă lume. Dar' nu toți trebuie să iasă domni mari din școală. Un agricultor cinstit, un meseriaș cinstit este mai bun, mai folositor pentru omenime, decât un domn cât de mare fără cinste.

Școala și biserica sunt două locuri de creștere sufletească pentru copiii voștri, de aceea nu i opriți de a le cercetă amândouă.

Și în privința creșterii sufletești să vă fie înaintea ochilor cuvintele s. evanghelii de astăzi „*sculându-te ia pruncul și fugi . . .*” fugi cu el dela locurile ispitelor lumesti, fugi cu el și ferește sufletul lui, că și astăzi sunt Irozi, cari caută să piardă suflete copiilor voștri.

Eată, așa v'am spus, fraților, cum să îngrijiți voi de creșterea trupeză și sufletească a copiilor voștri. Urmați deci, părinților, acestor învățături! Nu uitați a îngriji de trupul copiilor voștri prin hrană, îmbrăcăminte și ferirea de daune trupesti. Dar' și mai tare vă îndemn, nu uitați a griji de sufletele copiilor voștri prin învățarea rugăciunilor, prin pilde bune, prin trimiterea la biserică și școală. Plantați în inimile copiilor voștri de cu timpuriu frica lui Dzeu, iubirea de legea în care s'au născut, iubirea de neam. Plantând voi în inimile și în sufletul copiilor voștri aceste semințe de bun soiu veți avea rod insutit. În urmă nu uitați că Tatăl creșc, care v'au dat pruncii, are să ceară dela voi socoteală la judecata cea de pe urmă, cum ați lucrat cu talantele primite.

Precum i-a fost semnul crucii de pe ceriu împăratului Constantin călăuzul spre buruință: așa să vă fie și vouă cuvintele din evangelia de astăzi „*sculându-te ia pruncul . . . și fugi . . .*, că va Irod să caute pruncul să-l piardă pre el” călăuzul, care să vă ducă pe voi la îngrijirea trupeză și sufletească a copiilor voștri. Și făcând voi aceasta veți avea aici pe pământ bucurie dela copiii voștri și dincolo în ceriu resplată dela dieptul judecător. — Amin.

(„Candela“)

DIVERSE.

* *Sedința scaunului protopresbiteral din Arad.* La 28 Noembrie (11 Decembrie) s'au întrunit în ședință membrii scaunului protopresbiteral din Arad, sub presiunea administratorului protopopesc Iancu Ștefanuț. Cu această ocaziune administratorul protopopesc a salutată pe membrii scaunului, și arătând că este conștient de îndatoririle ce i-se impun prin oficial său, cere concursul membrilor scaunali, întru rezolvarea chestiunilor de competența scaunului. D-sa accentuează, că este dorința atât a forurilor superioare, cât și a opiniei publice, ca respectate să fie dispozițiile legale, și atrage atențiunea tuturor asupra acestor postulate. La ordinea zilei a fost alegerea de notar scaunul. S'a ales membrul ordinar, Dr. Dimitrie Barbu, paroh în Pecica. A urmat examinarea actelor despre alegerea preotului Sava Tamășdan la vacanta parohie din Pecica Română, alegere atacată prin protest. Afând scaunul actele în ordine, ear protestul lipsit de dovezi, a ratificat alegerea. La ordinea zilei a mai fost: alegerea clericului absolut Ioan Morariu, pentru parohia vacantă din Micălaca, care asemenea o fost atacată prin protest. S'a ordonat cercetare, ear efectuarea cercetării a fost încredințată administratorului protopopesc.

† *Protopresbiterul Andreiu Caragea.* Joi seara spre Vineri a trecut la vecinicie un mare și nobil suflet românesc, părintele protopresbiter Andreiu Caragea.

Născut în anul 1825 ca fiu de rezeș bucovinean, repăusat și-a șfârșit studiile în Cernăuți; în anul 1842 a fost chirotonit în preot, întru 1884 a înaintat la vrednicia de exarch, ear în 1296 la cea de protopresbiter.

Pururea blând, purure bun și milostiv, pururea cumințe și prevăzător, fericitul protopresbiter Caragea a știut să-și câștige iubirea tuturor, cari numai îl cunosc, însă ce e și mai mult, el și le-a asigurat numai pentru prezent, ci pentru toate timpurile viitoare.

Dovadă vorbitoare de tragere de inimă pentru neamul său rubit a dat ferecital protopresbiter Andreiu Caragea nu numai la tot privilegiul în decursul rodniciei sale vieți, ci mai ales pe patul morții, lăsând prin testament frumoasa sumă de 20 mii de coroane „Societății pentru cultura și literatura română din Bucovina.”

Pe lângă cele 20.000 coroane lăsate prin testament Societății a mai lăsat încă tot acestei societăți și părtașia la societatea tipografică bucovineană, în suma de 500 coroane.

Pentru biserica din Lințești, la al cărei altar s'a rugat părintele Caragea printr'un lung șir de ani, a testat suma de 4000 coroane cu menirea ca din procent să se facă an de an un parastas pentru sufletul său și să se spriginească și corul plugarilor din acea comună.

* *Scrisoarea lui Christos către regele Armeniei Abgar.* Printre arhivologii creștini a produs mare surprindere știrea, că în Efes s'a aflat un manuscris vechiu, adresat de Regele Armeniei Abgar către Christos. Invetații discută acum asupra autenticității acestui rescript și a răspunsului, ce l-a dat Christos amin-tului rege. Istoriograful armenii, mai ales Moise din Chorenca, spun, că Christos a aflat mulți aderenți și în Armenia, și că regele de Atunci Abgar a trimis o deputațiune în Ierusalim la Christos cu un rescript, în care zice:

„Am auzit despre tine și despre vindecările ce le faci fără doftorii. Să zice, că orbilor le dai vederea, schiopilor umblarea și alungi spiritele necurate. Vindecă pe aceia, cari s'au chinuit în boale lungi, ba înviezi chiar și morții. Toate acestea le-am auzit despre tine și mi-am zis: sau că ești Dumnezeu, și scorbordu-te din ceriu faci

acestea, sau ești fiul lui Dumnezeu, care faci acestea. Ți-am scris dar și te rog, să ostenești a veni la mine și a mă vindeca din boala în care sufer. Am mai auzit, că Iudovii murmură contra ta și vor să te chinuească. Eu însă am un mic oras, care va fi de ajuns pentru noi doi.”

La acestea Isus Christos să fi răspuns următoarele prin apostolul Toma:

„Fericit acela, care crede în mine fără a mă vedea, fiind-că despre mine este scris că: „Cei-ce mă vor vedea pe mine, nu vor crede în mine, ear cei ce nu mă ved, vor crede.” Cu privire la ceea ce mi-ai scris îți răspund: Trebuie să împlinesc aici totul pentru ce am fost trimis. Când voi împlini toate, voi merge la acela, care m'a trimis. Și dacă mă voi fi dus dintre învetații mei voi trimite unul care să-ți vindece durerile și să dea viață ție și acelor, cari sunt cu tine.”

* *Mulțămită publică.* Creștinii evlavioși din comuna noastră bisericească ort. română *Giula-germană*, ne-au înbucurat cu următoarele daruri pe seama s bisericii, și anume: Dimitrie Ungurean cu știa sa Persida *Boștic* cu un mănăstir elegant pe prestol în preț de 48 coroane; Georgin *Albu* cu soția sa Victoria *Mandrușeu* cu un ornat de mătăsă frumos preoțesc, în preț de 116 coroane, de tot 164 coroane. Pentru cari daruri din partea subscrișului — în numele comunei noastre bisericești — pentru fapta aceasta frumoasă creștinească, se aduce donatorilor și pe calea aceasta, cea mai mare mulțămită. dorindu-le totodată din inimă, ca Părintele Indurărilor să le dăruiască viață lungă, sănătate stabilă și răsplătă îndoită din darurile sale cele bogate; ear celorlalți buni creștini să le servească de exemplu fapta aceasta frumoasă și deamă de toată lauda. În numele comunei bis. *Petru Biberea, m. p.*, paroh ort. român.

* *Societatea de lectură „Andreiu Șaguna”* a ținut Mercuri în 29 Noembrie st. v. Ședință publică în memoria Marelui Arhiepiscop Andreiu, în sala cea mare a edificiului nou seminarial din Sibiu, cu următorul program: 1. „Serenadă”, de R. Volkmann, esec. de orchestra societății. 2. „Cuvânt ocașional”, rostit de Vasile Runcean, cleric în cursul al III-lea. 3. „Cherovic”, arangit de T. Popovici, esecutat de corul societății. 4. „Scrisoarea III”, de M. Eminescu, declamată de Ilarie Gonția, cleric în cursul al III-lea. 5. „Al III-lea pontpouriu românesc”, de I. Mureșan, orchestrat de Oct. Simțion, esecutat de orchestra societății. 6. „Influența artei asupra omului”, disertațiune de vice-președintele Sebastian Stanca, cleric în cursul al III-lea. 7. „Jidanul în rai”, anecdotă de Th. Speranță, declamată de Ioan Sporea, pedagog în cursul al III-lea. 8. „Hățegana”, de T. Popovici, esecutată de corul societății.

* *Căsătorie între pitici.* În curând se va celebra la Newask (Statul O. Wyersey), căsătoria a doi pitici ale căror talii la olaltă nu trec peste 73 policari. Amândoi fac parte din niște circuri ambulante: logodnica vine din Chicago și mama ei d-na Robinson figurează de asemenea în circuri, sub numele de „femea tare”. Logodnicul, majorul Griqui, s'a născut la Newask, acum 23 ani; d-șoara Robinson e cu trei ani mai tinără decât dñsul, ei cântăresc, fie-care câte 53 funți. S'au întâlnit la Newask, unde tinera pitică a venit în vizită și ei s'au plăcut dela întâia întâlnire. Acești doi pitici, deprinși cu focul rampei, caută toate mijloacele de a se ascunde de când sunt logodiți; le plăcea să se plimbe singuri la braț, în împrejurimile orașului, dar' o grămadă de ștregari și ștregărițe îi urmau și îi plictiseau. Acum ei nu se mai plimbă decât în tramvai, sau se ascund sub porțile caselor spre a se întâlni. Maiorul și logodnica sa sunt foarte inteligenți.

* *Minuni Americane și minuni — de pe la noi!*. De sunt în multe de toate neîntrețuți Americanii, apoi ei în zilele noastre s'au ridicat și în ce privește foile, aceste trîmbițe ale gândirii, ducătoare ale răsunetului culturii până în cele mai depărtate adâncuri de văi, — și în ce privește foile or, s'au ridicat așa de sus, că nici o țară europeană nu se poate apropia de americanele State-Unite. Iată câteva date despre repede lor înălțare aceasta:

La începutul acestui veac, în Statele-Unite erau de tot abia 200 de foi, ear' azi, la capătul aceluia veac, apar peste 20.000, deci de 100 de ori mai multe! (La noi Români erdeleni de pildă, nu era la începutul acestui veac nici o foaie, azi avem de toate vre-o 17 deci în vremea în care Americanii au făcut 100 de pași, înainte, noi am făcut 17, sau mai împărțind cifrele; până noi facem 1 pas înainte, ei fac 6! Și așa sunt ei în toate privințele.)

Așa stînd lucrul în America tot pe 3500 de oameni cade o foaie. (pe când la noi Românii din Transilvania și Ungaria, socotindu-ne a fi numai 2 și $\frac{1}{2}$ milioane, abia la 148.000 să vine o foaie, deci și astfel asemănându-ne, suntem mai napoi ca Americanii de 42 de ori!)

La începutul veacului, în cele mai bune mașini de tipar, abia puteau tipări 400 de numeri (foi) pe zi, după descoperirea la 1847 a mașinei rotative (repezi) de tipar, pe la 1880 tipăreau cu o singură mașină într'un cîas 20.000, nar' azi tipăresc câte 96.000 de foi pe cîas, întru atîta și-au îmbunătățit mașinile. Ba au aflat mai nou mașini de cules literele în locul oamenilor, și aceste mașini atîta-s de furioase, că au scăzut numărul lucrătorilor cu 30% ! (cu 90 la sută: adevă unde trebuiau să lucreze la cules de litere 100 de oameni, azi cu acele mașini abia mai trebuiesc 10, ear' 90 se pot duce la plimbare!)

Avis.

Rugăm pe toți P. T. D. D., cari au primit dela noi în comisiune calendare pentru anul 1901, să binevoiască a ne restitui toate exemplarele ce cugetă că nu le vor putea vinde.

Acum avînd mare lipsă de calendare, aducem la cunoștința tuturor, căroră li se cuvine, că mai târziu nu vom reprimi nici un exemplar, ci toate le vom pune în conștința respectivilor depositari.

Totodată rugăm și pe acei P. T. D. D., cari n'au primit exemplare, după-cum se vede că pretind împregiurările, să binevoiască a fi cu indulgență, că le-vom satisface tuturor cu promptitudine, îndată ce vom culege exemplare, ce apar în alte locuri de superflue.

Arad 2/15 Decembrie 1901.

Cu stimă distinsă

Administrațiunea tipografiei diecesane.

Concurs.

În urmarea ordinațiunei Ven. Consistor dto 19 Oct. (1 Noembrie) 1900 Nr. 1278/150 B. pentru îndeplinirea parohiei de Cl. III-a din Chisirid — protopresbiteratul Orăzii-mari — de nou se escrie concurs cu termen de alegere pe 7/20 Ianuarie 1901,

Emolumentele sunt: 1. Casa parochială cu intravilan și supraedificate; 2. Pămînt parochial arător și fînaț 32 jugere 1400□, apoi competența de pasc și pădure; 3. Competența de bir dela 120 numere câte una măsură bucate parte grâu de pâne, parte cucuruz; 4. Stolele usuate după calculul mediu alor 5 ani din urmă; 5. Ca întregire a dotațiunei preoțești din vistieria statului, pe an, s'a pus încurgere, pentru preot fără 8 cl. gimnasiale, suma de 126 corone 18 fleri. Toate aceste venituri dau suma recerută pentru parochiile de Cl. III-a.

Se obsearvă, că jumătate contribuțiune erarilă după pămînturile parochiale o solvește comuna, eară cealaltă jumătate — alegîndul preot.

Mai departe, în sensul § lui din Regulamentul pentru parochii, jumătate din venitul parochial compete văduvei preutese și orfanilor, până la 1. Fanr n. 1901,

Doritorii a ocupa această parochie au să-și înainteze recursele lor instruate conform dispozițiunilor din Regulamentul pentru parochii subsemnatului până la 5/18 Ianuarie a. c. avînd până la alegere a-se presenta în vre-o Daminecă sau sîrbătoare în biserica din Chisirid, spre a si arăta desteritatea în cele rituale și în oraterie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu TOMA PĂCALĂ m. p. protopop

—□—

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia de clasa a III-a Checheș, protopresbiteratul Belințului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia diecesană „Biserica și Școala“ din Arad.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesiune de pămînt, parte arător, parte fînaț;
2. Birul preoțesc în măsura în care este socotit în faziunea înaintată în scopul dotațiunei de la stat;
3. Stola obicinuită.

Toate acestea laolaltă dau un venit anual pentru o parochie de clasa a III-a

Reflectanții, în termîni regulamentar, au a se înfățișa în sf. biserică din Checheș și a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, eventual în serviciul dumnezeesc și în predicare; ear concursurile, instruate în sensul Regulamentului pentru întregirea parochiilor, au să și le aștearnă în terminul fixat mai sus, oficiului protopresbiteral gr.-or român din (Bélincz-Kiszető. Temesmegye).

Checheș. în 6 Noembrie, 1900.

În înțelegere cu mine: GERASIM SERB, protopresbiter gr. or. român.

—□—

Pentru îndeplinirea definitivă a parochiei vacante B.-Sânmielăuș din protopopiatul Belinț se publică concurs cu termenul de alegere în 17/30 Decembrie 1900.

Emolumentele sunt: Pămînt arător de 3 și $\frac{1}{2}$ cubule; competență din moară 5 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grâu, $\frac{1}{2}$ cucuruz; birul dela 70 Nre de case câte o măsură-vică cucuruz; casă cu grădină de legume; stolele îndatinat și întregirea dotațiunei din vistieria statului.

Reflectanții sunt poștiți a se presenta în cutare va Daminecă ori sîrbătoare la sf. biserică din loc spre a cânta ori celebra și predica; ear recursele adresate comitetului parochial au a-le înainta la subscrisul protopresbiter în F.-Giriș (F. Győrös) p. u. Terke.

Dat, din ședința comitetului parochial ținută la 14/27 Noembrie 1900.

Iosif Pința, m. p.
președinte.

În conțelegere cu mine: PETRU SERBU, m. p. protopop.

—□—